

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 2022

12 Δεκεμβρίου 2022, Λευκωσία

Καλωσόρισμα Παύλου Καλοσυνάτου

Γενικού Διευθυντή του ΙΝΕΚ-ΠΕΟ

Αγαπητοί φίλοι, αγαπητές φίλες

Συνάδελφοι και συναδέλφισσες

Σας καλωσορίζω στην σημερινή μας εκδήλωση για την παρουσίαση της ετήσιας Έκθεσης για την Οικονομία και την Απασχόληση 2022 και σας ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας σε αυτή τη σημαντική ετήσια δραστηριότητα του Ινστιτούτου Εργασίας Κύπρου ΠΕΟ.

Σε μία κομβική συγκυρία που χαρακτηρίζεται από πολλές αβεβαιότητες, παρουσιάζουμε σήμερα, στο τέλος του 2022, την Έκθεσή μας. Η έξαρση του πληθωρισμού και η κρίση του κόστους διαβίωσης που άρχισε να εκδηλώνεται στο δεύτερο μισό του 2021 και στη συνέχεια, με την έναρξη της επίθεσης της Ρωσίας στην Ουκρανία και τις πολιτικές οικονομικών κυρώσεων που αυτή προκάλεσε στη Δύση, απέκτησε διαστάσεις που δεν έχουμε βιώσει τις τελευταίες μερικές δεκαετίες. Αυτή η συγκυρία παρουσιάζεται ανθεκτική. Αναμένεται μεν αποκλιμάκωση στην επόμενη περίοδο. Ωστόσο, αυτή δεν θα είναι τέτοια που θα οδηγήσει τον πληθωρισμό στην πρότερη κατάσταση. Δηλαδή, ενδέχεται να εγκατασταθεί ένα νέο καθεστώς πληθωρισμού σαφώς ψηλότερο. Αυτό συμβαίνει επειδή οι αντιθέσεις που οδηγούν στην έξαρση του πληθωρισμού, που δεν είναι μόνο ο πόλεμος στην Ουκρανία, δεν αναμένεται να επιλυθούν σύντομα.

Μέσα σε αυτή τη συγκυρία αναπτύσσεται η Κυπριακή οικονομία. Μετά από την ύφεση του 2020, η οικονομία ανέκαμψε και μεγεθύνθηκε με ψηλούς ρυθμούς, περίπου 6% ανά έτος, ανακτώντας το έδαφος που χάθηκε στη διάρκεια της επιδημίας και προσεγγίζοντας προς το τέλος του 2022 το ιστορικά ψηλότερο επίπεδό της. Πίσω, όμως, από αυτές τις πολύ καλές επιδόσεις, βρίσκονται μερικές σοβαρές αδυναμίες: Το παραγωγικό δυναμικό της χώρας δεν έχει αυξηθεί όσο θα έπρεπε, και εξαντλείται πολύ γρήγορα όταν μεγεθύνεται το ΑΕΠ, με αποτέλεσμα να ευνοούνται ο πληθωρισμός και τα ελλείμματα στο εξωτερικό εμπόριο. Δηλαδή, ο πληθωρισμός που μέχρι τώρα ήταν εισαγόμενος ενδέχεται να αποκτήσει μία πρόσθετη δυναμική που θα τροφοδοτείται από την μακροοικονομική ανισορροπία. Το παραγωγικό δυναμικό της χώρας εξαντλείται, επειδή η παραγωγική επενδυτική δραστηριότητα δεν προχωρά με τον ίδιο ρυθμό που αναπτύσσεται το ΑΕΠ. Η κυπριακή οικονομία έχει επενδυτική ικανότητα που, ωστόσο, δεν αξιοποιείται στον βαθμό που θα έπρεπε. Δηλαδή, η κυπριακή οικονομία παράγει αρκετά και ψηλά κέρδη για τις επιχειρήσεις, που δεν αξιοποιούνται στο βαθμό που θα έπρεπε για να αυξάνεται το παραγωγικό δυναμικό της χώρας.

Στη φετινή έκθεσή μας, όπως κάνουμε κάθε χρόνο βεβαια, συζητούμε την εξέλιξη των μισθών. Διαπιστώνουμε, ότι βρίσκεται σε εξέλιξη μια διαδικασία μεγάλης υποτίμησης της εργασίας μέσω

του πληθωρισμού, που δεν αντισταθμίζεται από τις αυξήσεις των ονομαστικών μισθών. Διαπιστώνουμε επίσης μεγάλες αυξήσεις παραγωγικότητας κατά το 2021 και 2022 που έχουν πρόσκαιρο χαρακτήρα και δεν φαίνεται να έχουν αποδοθεί στους εργαζόμενους υπό τη μορφή αυξήσεων των μισθών. Οι μειώσεις των εισοδημάτων των εργαζομένων φαίνονται σε δύο μεγέθη, στον πραγματικό μισθό και στο μερίδιο της εργασίας. Ο μέσος πραγματικός μισθός, μειώθηκε το 2022 εξαιτίας του πληθωρισμού κατά 3%, ενώ το μερίδιο της εργασίας στο εθνικό εισόδημα έχει κατά το 2022 μειωθεί κατά περίπου 4% του ΑΕΠ. Μείωση που προστίθεται στην μεγάλη μείωση της περιόδου 2013-2015. Από την άλλη μεριά το μερίδιο των κερδών παρουσιάζεται αυξημένο κατά 7,5% του ΑΕΠ συγκρινόμενο με το επίπεδο του 2011. Οι 4 μονάδες αύξησης του μεριδίου των κερδών προέρχονται από την αναδιανομή του εισοδήματος των ετών 2013-2014, και 3,5 μονάδες από την αναδιανομή του 2022.

Με αυτά τα δεδομένα, η έκθεση του ΙΝΕΚ-ΠΕΟ θεωρεί ότι η επαναφορά της πλήρους ΑΤΑ, και η επέκτασή της σε περισσότερους εργαζόμενους συμπεριλαμβανομένου των εργαζόμενων του χαμηλόμισθου τομέα που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό, η βελτίωση του νέου καθεστώτος κατώτατου μισθού και η ενεργοποίηση μίας διαδικασίας διαδοχικών γενικών αυξήσεων των μισθών των εργαζόμενων στον επιχειρηματικό τομέα, αποτελούν τον μοναδικό τρόπο ανατροπής της διαδικασίας απαξίωσης της εργασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη. Και όπως δείχνει η έκθεσή μας, οι αυξήσεις των απολαβών των εργαζομένων δεν θα είχαν επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα της Κυπριακής οικονομίας, ούτε θα έθιγαν την ικανότητα χρηματοδότησης των παραγωγικών επενδύσεων. Αντιθέτως, μια τέτοια πολιτική θα είχε ευνοϊκά αποτελέσματα στη ζήτηση, θα τόνωνε την παραγωγή και την απασχόληση. Αυτή την πολιτική ανάπτυξης ωθούμενη από τους μισθούς, την έχουμε αναλύσει εκτενώς στις προηγούμενες δύο ετήσιες εκθέσεις του Ινστιτούτου. Είναι μία πολιτική προοπτικής που παραμένει επίκαιρη.

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Ο Ηλίας Ιωακείμογλου, που έχει την επιστημονική ευθύνη, θα παρουσιάσει στη συνέχεια πιο αναλυτικά και συγκροτημένα τις βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα της Έκθεσης για την Οικονομία και την Απασχόλησης του Ινστιτούτου Εργασίας Κύπρου για το 2022.

Προηγουμένως, ωστόσο, η Σωτηρούλα Χαραλάμπους, Γενική Γραμματέα της ΠΕΟ και ως εκ τούτου και πρόεδρος του Δ.Σ. του ΙΝΕΚ-ΠΕΟ, θα απευθύνει το δικό της χαιρετισμό, σχολιάζοντας συνάμα και τη συνδικαλιστική διάσταση των συμπερασμάτων της Έκθεσης.

Όπως κάθε χρόνο, μετά την ολοκλήρωση της σημερινής εκδήλωσης, τόσο το συνολικό κείμενο της Έκθεσης όσο και οι σημερινές παρεμβάσεις θα είναι διαθέσιμα και ελεύθερα προσβάσιμα στις διαδικτυακό χώρο του Ινστιτούτου, στο www.inek.org.cy

Σας ευχαριστώ ακόμα μια φορά για τη τιμή που μας κάνετε να είστε σήμερα μαζί μας.